

Sygn. akt III S 79/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący-Sędzia SO Mirella Szpyrka (spr.)

Sędziowie SO Lucyna Morys-Magiera

SR (del.) Roman Troll

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 maja 2014 r.

sprawy ze skargi S. B. (1)

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Żorach

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie wszczętej z wniosku K. L. (poprzednio A.) i S. B. (2) z udziałem P. L. i D. L. o dział spadku i zniesienie współwłasności, prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Żorach o sygn. akt I Ns 355/09

postanawia:

1 stwierdzić przewlekłość postępowania w sprawie zawisłej przed Sądem Rejonowym w Żorach pod sygnaturą I Ns 355/09;

2 przyznać skarżącej S. B. (1) od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Żorach kwotę 5.000 (pięć tysięcy) złotych;

3 w pozostałym zakresie skargę oddalić;

4 zasądzić od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Żorach na rzecz S. B. (1) kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania;

5 zwrócić skarżącej kwotę 100 (sto) złotych uiszczoną tytułem opłaty od skargi.

SSR (del.) Roman Troll SSO Mirella Szpyrka SSO Lucyna Morys-Magiera

Sygn.akt IIIS 79/14

UZASADNIENIE

Skarżąca – S. B. (1) wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Żądała stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie o dział spadku i zniesienie współwłasności, zawisłej przed Sądem Rejonowym w Żorach pod sygnaturą INs 355/09, wydanie Sądowi rozpoznającemu sprawę zalecenia niezwłocznego podjęcia czynności oraz zasądzenia na swoją rzecz kwoty 20.000 zł.

W uzasadnieniu skargi wskazała na bezczynność w sprawie trwająca od kwietnia 2013r., która wobec wszczęcia postępowania w 2009r. skutkuje pozbawieniem wnioskodawczyni możliwości uzyskania należnego jej udziału w spadku po zmarłym ojcu i ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w Żorach wniósł o jej oddalenie w całości zarzucając, iż przebieg postępowania uwarunkowany był przedmiotem sprawy i sprzecznymi stanowiskami uczestników. Nadto przeciwnik skargi wskazał na terminowość podejmowanych czynności w sprawie, a ewentualne beczynności uzasadniał okolicznościami niezależnymi od sędziów referentów (chorobami, wielkością referentów i obsadą kadrową).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Skarga zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zakres oceny Sądu Okręgowego w sprawie ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki wyznaczają żądania podniesione w skardze. Zważywszy bowiem na brzmienie art.6 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179 poz.1843 ze zm.) sąd rozpoznający skargę nie ma obowiązku badania z urzędu sprawności postępowania w sprawie od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia. Zgodnie bowiem z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, skarga powinna, poza spełnieniem wymagań przewidzianych dla pisma procesowego i żądania stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy, zawierać przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie. Jednocześnie ust. 3 wymienionego przepisu stanowi, że skarga może zawierać żądanie wydania sądowi rozpoznającemu sprawę zalecenia podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności, z kolei z art. 2 ust. 2 wynika, że dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty sprawy. Analiza powołanych przepisów prowadzi do wniosku, że "przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie", o których mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy, oznacza wskazanie czasu trwania postępowania świadczącego o wystąpieniu przewlekłości, jak również konkretnych czynności procesowych, których sąd nie podjął lub dokonał wadliwie, powodując w ten sposób nieuzasadnioną zwłokę w postępowaniu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2005 r., III SPP 95/05, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 34, czy postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 stycznia 2008 r., III SPP 46/07, LEX nr 442643).

W rozpoznawanej sprawie żądaniem stwierdzenia przewlekłości postępowania skarżąca objęła jego przebieg od kwietnia 2013r. Oceniając zatem przebieg postępowania w sprawie INs 355/09 w granicach objętych skargą sąd odwoławczy stwierdza, iż od kwietnia 2013r. czynności podejmowane były ze zwłoką.

Zarządzeniem z 15 lutego 2013r. wyznaczono termin rozprawy na 11 kwietnia 2013r.; rozprawę odroczone bez terminu zobowiązując uczestników postępowania K. L., S. B. (1), P. L. i D. L. do ostatecznego sprecyzowania stanowiska w sprawie i złożenia wszelkich wniosków dowodowych w terminie 21 dni pod rygorem pominięcia, a nadto dopuszczono dowód z opinii biegłego sądowego na okoliczność ustalenia wartości nieruchomości wchodzących w skład spadku i zobowiązano uczestnika postępowania P. L. do uiszczenia zaliczki na czynności biegłego w wysokości 2.000 zł w terminie 14 dni pod rygorem rozliczenia w orzeczeniu końcowym. Zaliczka na czynności biegłego w wysokości 500 zł została uiszczona 22 kwietnia 2013r., a 30 kwietnia 2013r. uczestnik P. L. złożył pismo procesowe informujące o zajęciu w sprawie stanowisku oraz o objęciu spornej działki wyceną wobec decyzji Wojewody (...) o zamiarze przeprowadzenia przez nią drogi R.-P.. Zarządzeniem z 26 lipca 2013r. polecono zwrócić się do Urzędu Miasta w Ż. o informacje dotyczące prowadzonego względnie planowego postępowania w odniesieniu do spornej działki. Pismem z 29 sierpnia 2013r. Urząd Miasta Ż. udzielił odpowiedzi, a kolejną czynność - stanowiącą ponowne polecenie zawartego w zarządzeniu z 26 lipca 2013r. – podjęto 28 lutego 2014r. Zarządzenie to wykonano 20 marca 2014r. Pismem z 28 marca 2013r. Urząd Miasta Ż. ponownie poinformował, iż nie toczy się postępowanie w odniesieniu do spornej działki, a ponadto, iż postępowanie takie nie jest planowane. W dniu 18 kwietnia 2014r. zarządzono przesłanie akt biegłemu celem wydania opinii w sprawie.

Ustalony przebieg postępowania wskazuje, wydane po 11 kwietnia 2013r. dwa kolejne zarządzenia wydane zostały ze zwłoką : ponad 2-miesięczną w przypadku zarządzenia z 26 lipca 2013r. i 6-miesięczną w przypadku zarządzenia z 28

lutego 2014r. , a ich wadliwe – w przypadku zarządzenia z 26 lipca 2013r. (brak określenia w piśmie skierowanym do adresata terminu wykonania) i nieterminowe -w przypadku drugiego zarządzenia, wykonanie spowodowało dalsze, ponad miesięczne opóźnienie w przebiegu postępowania. Charakter tych czynności i stan faktyczny sprawy nie uzasadniały dokonywania ich we wskazanych terminach.

Z tych względów skarga S. B. (1) zasługiwała na uwzględnienie w części obejmującej żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie INs 355/09 Sądu Rejonowego w Żorach

(art.12 ust.2 powołanej ustawy).

Oczekiwanego skutku nie mogły przy tym odnieść zarzuty przeciwnika skargi. Przekazanie w dniu 4 listopada 2013r. sprawy INs 355/09 do referatu kolejnego sędziego z uwagi na długotrwałą nieobecność dotychczasowego referenta, nie sposób uznać za przyczynę usprawiedliwiającą w dostatecznym stopniu bezczynność Sądu w ustalonym zakresie. Również kwestie techniczno-organizacyjne (wielkość referentów orzeczniczych i obsada kadrowa) nie powinny ujemnie rzutować na prawo strony do rozpoznania danej sprawy w rozsądnym terminie. Duża liczba spraw w referacie, która powoduje niemożność ich rozpoznania w rozsądnym terminie, nie usprawiedliwia władz państwowych, jeżeli wpływ tych spraw nie miał charakteru nagłego, nieprzewidywalnego i przejściowego, a nie zostały podjęte przedsięwzięcia (legislacyjne, organizacyjne, finansowe), które pozwoliłyby na rozpoznanie spraw bez nieuzasadnionej zwłoki.

Uwzględnienie skargi skutkowało przyznaniem skarżącej sumy pieniężnej na podstawie art.12 ust.4 powołanej ustawy.

Zważywszy , iż postępowanie w sprawie INs 355/09 toczy się od 15 października 2009r. i niezależnie od złożonego charakteru sprawy, ponad czas konieczny dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, Sąd Okręgowy przyznał skarżącej kwotę 5.000 zł mając jednocześnie na uwadze znaczenie tego postępowania dla skarżącej.

W pozostałym zakresie zawarte w skardze żądanie zapłaty oddalono jako bezzasadne.

Wobec wydania przez Sąd Rejonowy zarządzenia z 18 kwietnia 2014r. oddalono również żądanie skarżącej zalecenia sądowi rozpoznającemu sprawę podjęcia dalszych czynności w sprawie.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie § 18 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. 2013.461 ze zm.) oraz art.17 ust.3 powołanej ustawy z 17 kwietnia 2004r.

SSR (del.) Roman Troll SSO Mirella Szpyrka SSO Lucyna Morys-Magiera